

TRYB ROZKAZUJĄCY CZASOWNIKA

Tryb rozkazujący wyraża rozkaz, wezwanie lub prośbę. Tworzy się go przede wszystkim dla 2 osoby liczby pojedynczej oraz 2 i 3 osoby liczby mnogiej.

Np.: kommen – **I Komm!** (Przyjdź!)

II Kommt! (Przyjdźcie!)

III Kommen Sie! (Niech pan/pani/państwo przyjdzie (przyjdą)!)

Czasowniki zmieniające samogłoskę:

ich gebe	I – 2 os. l.poj. [zwracamy się np. do kolegi]
<u>du gibst</u>	du gibst – Gib! (Daj!)
er	II – 2 os. l.mn. [zwracamy się np. do kolegów]
sie } gibt	
es } gibt	
wir geben	III – 3 os. l.mn. [zwracamy się np. do jakiejś pani] Sie geben – Geben Sie! (Proszę dać!)
<u>ihr gebt</u>	
sie geben	
<u>Sie</u>	

Czasowniki otrzymujące w odmianie przegłos [a → ä] tracą go w trybie rozkazującym, np.: du fährst – fahr! (jedź!), du schläfst – schlaf! (śpij!)

PRZYKŁADY:

	2 os. l.poj.	2 os. l.mn.	forma grzecznościowa
helfen (pomagać)	Hilf!	Helft!	Helfen Sie!
essen (jeść)	Iss!	Esst!	Essen Sie!
laufen (biec)	Lauf!	Lauft!	Laufen Sie!

Czasowniki, których temat kończy się na: “-t”, “-d”, (a także “-fn”, “-chn”) otrzymują zawsze w 2 os. l.poj. trybu rozkazującego końcówkę “-e”.

	2 os. l.poj.	2 os. l.mn.	forma grzecznościowa
arbeiten (pracować)	Arbeite!	Arbeitet!	Arbeiten Sie!
baden (kąpać się)	Bade!	Badet!	Baden Sie!
öffnen (otwierać)	Öffne!	Öffnet!	Öffnen Sie!

czasowniki zwrotne – przykłady:

sich beeilen (śpieszyć się)

I Beeil dich! (Śpiesz się!)

II Beeilt euch! (Śpieszcie się!)

III Beeilen Sie sich! (Proszę się pośpieszyć!)

Tryb rozkazujący czasowników posiłkowych

	2 os. l.poj.	2 os. l.mn.	forma grzecznościowa
sein (być)	Sei!	Seid!	Seien Sie!
haben (mieć)	Habe!	Habt!	Haben Sie!
werden (zostać)	Werde!	Werdet!	Werden Sie!

ĆWICZENIA

1) Utwórz zdania rozkazujące:

przykład: das Buch nehmen

Nimm das Buch! (Weź książkę!)

Nehmt das Buch! (Weźcie książkę!)

Nehmen Sie das Buch! (Niech pan/pani weźmie książkę!)

a) Deutsch sprechen

c) Schokolade essen

.....

b) nett sein

d) auf die Frage antworten

.....

.....

2) Uzupełnij zdania rozkazujące: [zu schnell (*za szybko*), mir (*mi*), wenig (*malo*)]

- 1) Kinder, schnell nach Hause! (kommen)
- 2) Peter, bitte laut! (sprechen)
- 3) Monika, den Text! (lesen)
- 4) Der Lehrer spricht zu schnell. “..... bitte langsamer!” – bittet Karl. (sprechen)
- 5) Klaus, mir dein Heft! (geben)
- 6) Herr Schulz, bitte das Buch! (suchen)
- 7) Rolf lernt wenig. “..... fleißig!” –bittet die Mutter. (sein)
- 8) Katrin, schnell! (essen)
- 9) Kurt, Eva, Wir haben wenig Zeit. (sich beeilen)

3) Utwórz zdania rozkazujące z czasownikami rozdzielnie złożonymi:

przykład: den Regenschirm mitnehmen

Nimm den Regenschirm mit!

Nehmt den Regenschirm mit!

Nehmen Sie den Regenschirm mit!

- a) den Schal mitnehmen c) bald zurückkommen

.....
.....
.....

- b) den Pulli anziehen d) nicht so lange fernsehen

.....
.....
.....

4) Uzupełnij zdania rozkazujące:

- 1) Uli, eine warme Jacke!(mitnehmen)
- 2) Kinder, nicht in der Nacht! (fernsehen)
- 3) Monika, einen warmen Pullover! (anziehen)
- 4) Die Kinder sprechen laut. Der Lehrer sagt: “..... still!“ (sein)
- 5) Peter, Milch! (trinken)
- 6) Eva, zu Hause auf mich! (warten -*czekać*)
- 7) Kinder, eure Schuhe! (mitnehmen)
- 8) das Fenster, Karl! (öffnen)
- 9) Uli, schnell! Das Frühstück ist fertig. (sich waschen)
- 10) Karl, den Regenschirm nicht! (vergessen - *zapomnieć*)
- 11) Peter, bitte vorsichtig (*ostrożnie*)! (fahren)

5) Utwórz zdania rozkazujące:

sich waschen

.....
.....
.....